

Twój biznes

3/2023(18)

Magazyn PARP

Pełnych ciepła i miłości
Świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w gronie
najbliższych oraz wielu
sukcesów i wszelkiej
pomyślności w 2024 roku

życzą pracownicy
i kierownictwo PARP

Fundusze Europejskie

**w Polskiej Agencji
Rozwoju Przedsiębiorczości**

1

Drogi Przedsiębiorco,

rok 2023 był szczególnym rokiem dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Uruchomiliśmy pierwsze konkursy w ramach Funduszy Europejskich na lata 2021-2027. Nabory rozpoczęliśmy w marcu konkursem do „Ścieżki SMART” w ramach Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki, który cieszył się dużym zainteresowaniem.

W kolejnych miesiącach uruchomiliśmy 8 naborów do Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej oraz 3 nabory do Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego. Liczba złożonych do tej pory wniosków we wszystkich programach przekroczyła 5,5 tys., a ich łączna wartość wyniosła ponad 47 mld zł. Szersze podsumowanie naszych tegorocznych działań zamieszczamy w dalszej części numeru.

Aby każdy miał szansę dowiedzieć się, na co firmy mogą liczyć w tej perspektywie, zorganizowaliśmy w całej Polsce spotkania z cyklu „Rozwijaj się z Funduszami Europejskimi. Nowe programy dla przedsiębiorców”. Eksperti prezentowali najważniejsze zasady korzystania z nich.

W nadchodzącym roku 2024 Agencja planuje uruchomienie blisko 20 konkursów w ramach Funduszy Europejskich. Ogłosimy nabory do działania „Kadry nowoczesnej gospodarki” w ramach FERS. Najlepsze projekty pozwolą stworzyć wysokiej jakości ofertę związaną ze zmianą i podnoszeniem kwalifikacji dla pracowników firm i menedżerów. Ponadto będziemy kontynuować nabory w FENG i FEPW. Kilka z nich zapowiadamy w tym wydaniu.

Życzymy sukcesów w ubieganiu się o dofinansowanie w prowadzonych przez nas konkursach. Twój sukces, to również sukces nasz i naszej gospodarki!

Zespół redakcyjny PARP

SPIS TREŚCI

- Kalendarium [02](#)

UWAGA NA

- Rok nowych szans [03](#)
- Korzystaj z potencjału Europy [04](#)
- Twoja droga do sukcesu [05](#)
- Wzbogać ofertę dla firm [06](#)
- Otwórz się na obieg zamknięty [07](#)
- Wzór na sukces [08](#)

FUNDUSZE EUROPEJSKIE ZMIENIAJĄ POLSKĘ

- Torba, która wyróżnia [09](#)
- Przyjazne fronty [11](#)

PODSUMOWANIA

- Za nami rok otwarcia [13](#)
- Liderzy zielonej rewolucji [15](#)
- Odkrywanie trendów [17](#)

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa
t: +48 22 432 80 80
f: +48 22 432 86 20
e: biuro@parp.gov.pl
www.parp.gov.pl

ISSN 2658-0373

Nabory wniosków w roku 2024

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

Granty na Eurogranty

dla MŚP: od 20 lutego 2024 r.
do 20 lutego 2025 r.

dla organizacji badawczych: od 27 lutego
2024 r. do 27 lutego 2025 r.

Rozwój oferty OI dla firm

od 26 marca do 23 maja

Ścieżka SMART

dla konsorcjów MŚP: kwiecień-maj

dla pojedynczych MŚP: czerwiec-październik

projekty na rzecz dostępności

(pojedyncze MŚP): czerwiec-październik

Promocja marki innowacyjnych MŚP

od 16 kwietnia do 21 maja

Startup Booster Poland

do programu Tech Impact: od 18 kwietnia
do 11 czerwca

do programu Startups Exchange:

od 22 października do 17 listopada

Rozwój oferty klastrów dla firm

od 5 czerwca do 31 lipca

Inne programy

Erasmus Global

do 13 marca 2024 r.

Erasmus dla młodych przedsiębiorców

do 31 stycznia 2027 r.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)

Zrównoważona mobilność miejska

dla miast powyżej 100 tys. mieszkańców:
od 11 lipca 2023 r. do 18 grudnia 2025 r.

dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców:
od 11 kwietnia do 27 czerwca

Zrównoważona turystyka

od 12 lutego do 9 kwietnia

Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP

na opracowanie modelu: od 4 kwietnia 2024 r.
do 3 kwietnia 2025 r.

na wdrożenia: od 13 czerwca do 19 grudnia

Wzornictwo w MŚP

maj-lipiec

Platformy startowe dla nowych pomysłów

2 konkursy: czerwiec i IV kwartał

Automatyzacja i robotyzacja w MŚP

sierpień-wrzesień

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)

Kadry nowoczesnej gospodarki

3 konkursy: w maju, czerwcu i sierpniu

Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych na rynku pracy

od 3 czerwca 2024 r. do 28 lutego 2025 r.

Rok nowych szans

W 2024 r. PARP uruchomi blisko 20 konkursów dla biznesu w ramach programów Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG), dla Rozwoju Społecznego (FERS) oraz dla Polski Wschodniej (FEPW). Warto się do nich przygotować.

Firmy będą miały kilka szans w ramach FENG. Konkursy z największym budżetem – ponad 2,33 mld zł – PARP rozpocznie w I półroczu do „Ścieżki SMART”. Będą one skierowane osobno do pojedynczych MŚP oraz ich konsorcjów. Trzeci nabór będzie dedykowany projektom na rzecz dostępności. Wnioski o „Granty na Eurogranty” MŚP będą składać od 20 lutego (budżet 43 mln zł), a organizacje badawcze od 27 lutego (budżet 22 mln zł). Konkurs „Promocja marki innowacyjnych MŚP” startuje w marcu (budżet 100 mln zł).

W FENG odbędą się dwa konkursy „Startup Booster Poland” skierowane do podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego lub innowacyjności (ich łączny budżet to 95 mln zł). Na kwiecień zaplanowano start konkursu „Rozwój oferty klastrów dla firm” z budżetem 66 mln zł. A ośrodki innowacji będą mogły rozszerzyć paletę usług dzięki pieniądзом z konkursu „Rozwój oferty IO dla firm” (start w marcu z budżetem 66 mln zł).

W FEPW na razie znane są kwoty zarezerwowane na konkursy

Pula na nabory w FENG przekroczy 2,7 mld zł!

„Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP”. Na opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji przeznaczono 10 mln zł (nabór rusza w kwietniu), natomiast na wdrożenia modelu biznesowego GOZ-transformacji – 100 mln zł (początek naboru w czerwcu). Wiadomo, kiedy odbędą się konkursy dotyczące wsparcia startupów w Polsce Wschodniej (czerwiec-sierpień i IV kwartał), automatyzacji i robotyzacji MŚP (sierpień-wrzesień) oraz wzornictwa (maj-lipiec).

W FERS natomiast wstępnie zaplanowano wyczekiwane konkursy „Kadry nowoczesnej gospodarki” o łącznym budżecie 155 mln zł. W maju i sierpniu ruszą nabory na działania szkoleniowe i doradcze dla firm i ich pracowników, w tym związane z uniwersalnym projektowaniem (dostępność). Nabór czerwcowy ma dotyczyć wzmocnienia Bazy Usług Rozwojowych i jakości świadczonych usług rozwojowych.

Korzystaj z potencjału Europy!

Kreatywna Europa, LIFE, Horyzont Europa czy Single Market Programme – te programy otwierają duże możliwości także małym i średnim przedsiębiorstwom. Masz ambitny pomysł, który mógłby uzyskać dofinansowanie z programów Unii Europejskiej, ale nie wiesz, jak przygotować taki projekt? Na stworzenie go możesz zdobyć finansowanie w konkursie „**Granty na Eurogranty**”. Jego celem jest wsparcie wzrostu innowacyjności i umiędzynarodowienia polskich MŚP oraz organizacji badawczych poprzez zwiększenie ich udziału w programach UE. W 2024 r. planowane są dwa nabory w tym działaniu – osobno

dla firm i organizacji badawczych. Dla MŚP przeznaczono 43 mln zł, a dla organizacji badawczych – 22 mln zł.

Granty na Eurogranty

Kto skorzysta

Mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa, organizacje badawcze.

Na co

- poszukiwanie partnerów projektu
- przygotowanie, korekta i prezentacja projektu w ramach oceny w jednym z programów Unii Europejskiej.

Poziom wsparcia

Nie musisz zapewniać wkładu własnego.

Wnioski możesz składać od 20 lutego 2024 r.

Twoja droga do sukcesu

Czy poszukujesz wsparcia dla innowacyjnych projektów w Twojej firmie? Dołącz do konkursu „**Ścieżka SMART**” (działanie FENG) i skorzystaj z wyjątkowej szansy na rozwój. Dzięki temu sfinansujesz niezbędne prace badawczo-rozwojowe (B+R) i wprowadzisz ich rezultaty w życie. Możesz również uzyskać wsparcie na samo wdrożenie wyników wcześniej przeprowadzonych prac B+R. To nie wszystko. „Ścieżka SMART” może poprowadzić Cię dalej. Częścią projektu są tzw. moduły fakultatywne. Dzięki nim możesz sfinansować np. zakup infrastruktury potrzebnej do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, cyfryzację przedsiębiorstwa czy podniesienie

kompetencji pracowników. W 2024 r. przewidziano m.in. nabory dla konsorcjów MŚP (budżet: 222 mln zł), dla pojedynczych MŚP (1,89 mld zł) oraz nabór dedykowany projektom na rzecz dostępności dla pojedynczych MŚP (222 mln zł).

Ścieżka SMART

Kto skorzysta

Mikro-, mali i średni przedsiębiorcy.

Na co

Projekt składa się z dwóch części – obowiązkowej i dowolnej. Musisz wybrać co najmniej jeden moduł obligatoryjny:

- Prace badawczo-rozwojowe, prowadzone np. w celu opracowania nowego produktu, procesu technologicznego, usługi itp.
- Wdrożenie wyników tych prac, a także prac B+R przeprowadzonych wcześniej, poza projektem. W ten sposób można sfinansować np. zakup maszyn, budowę hali produkcyjnej itp.

Możesz też wybrać dowolną liczbę modułów fakultatywnych: infrastruktura B+R, cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw, kompetencje, internacjonalizacja.

Poziom wsparcia

Do 80 proc. wartości projektu.

Sprawdź, kiedy złożyć wniosek

Nabór dla konsorcjów MŚP: od kwietnia do maja 2024 r. Nabór dla pojedynczych MŚP: od czerwca do października 2024 r. Nabór dedykowany projektom na rzecz dostępności dla pojedynczych MŚP: od czerwca do października 2024 r.

Wzbogacić ofertę dla firm

W Polsce działa kilkadziesiąt akredytowanych ośrodków innowacji (OI). Są wśród nich m.in. parki technologiczne, huby innowacji cyfrowych i inkubatory technologiczne czy akademickie inkubatory przedsiębiorczości. Jeśli reprezentujesz taką organizację, wystartuj w konkursie „Rozwój oferty OI dla firm”. W 2024 r. będzie przeprowadzony jeden nabór, a łączna kwota dofinansowania wyniesie 66 mln zł.

Rozwój oferty OI dla firm

Kto skorzysta

Ośrodki innowacji (OI) oraz ich konsorcja.

Na co

- rozszerzenie oferty o nowe lub ulepszone proinnowacyjne usługi dla firm
- zwiększenie doświadczenia i możliwości współpracy na arenie międzynarodowej (pojedyncze OI)
- ucyfrowienie usług oraz zwiększenie dostępu do informacji o innowacyjnych rozwiązaniach (pojedyncze OI)
- świadczenie kompleksowych usług proinnowacyjnych dla firm, w tym zmniejszających negatywny wpływ na środowisko lub wspierających transformację cyfrową (konsorcja OI).

Poziom wsparcia

Do 100 proc. wartości projektu.

Złóż wniosek między 26 marca a 23 maja 2024 r.

Otwórz się na obieg zamknięty

Bądź częścią zielonej rewolucji! Możesz uzyskać pieniądze na wprowadzenie w swoim przedsiębiorstwie zasad gospodarki obiegu zamkniętego. Jest wiele pól, na których możesz to zrobić. Na przykład skracając łańcuchy dostaw, wydłużając żywotność produktów oraz zamieniając odpady w surowce, które można ponownie wykorzystać.

W programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) są odpowiednie narzędzia, które wspierają tę zmianę. „**Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP**” to konkurs, który pozwala pozyskać pieniądze na wprowadzenie w firmie idei ekoprojektowania oraz dostosować się

do koncepcji 6R. Ta ostatnia opiera się na zasadach: odmów (refuse), ogranicz (reduce), używaj ponownie (reuse), naprawiaj (recover), oddaj do recyklingu (recycle), zastanów się, co możesz zrobić lepiej (rethink). Jeśli chcesz poznać więcej szczegółów na temat transformacji w kierunku GOZ, odwiedź naszą [stronę internetową](#).

Przekształć swoją firmę w lidera zielonej rewolucji! W etapie I przeprowadzisz audyt przedsiębiorstwa i dzięki temu znajdziesz swoją drogę do GOZ-transformacji. Opracowany w ten sposób model transformacji będzie można wdrożyć w II etapie konkursu, do którego nabór rozpocznie się w czerwcu 2024 r.

Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP Etap I – Opracowanie modelu biznesowego GOZ-transformacji

Kto skorzysta

Mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność gospodarczą na terenie Polski Wschodniej, tj. w województwach: lubelskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim lub mazowieckim z wyłączeniem regionu warszawskiego stołecznego.

Na co

- audyt przedsiębiorstwa i doradztwo, które ma na celu ustalenie możliwych kierunków transformacji w nurcie GOZ

oraz ustalenie możliwości współpracy w tym obszarze z innymi firmami

- opracowanie modelu biznesowego transformacji przedsiębiorstwa w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.

Wartość wsparcia

Maksymalnie możesz pozyskać 150 tys. zł. Musisz zapewnić nie mniej niż 15 proc. wkładu własnego.

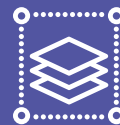

**Złóż wniosek od 4 kwietnia 2024 r.
do 3 kwietnia 2025 r.**

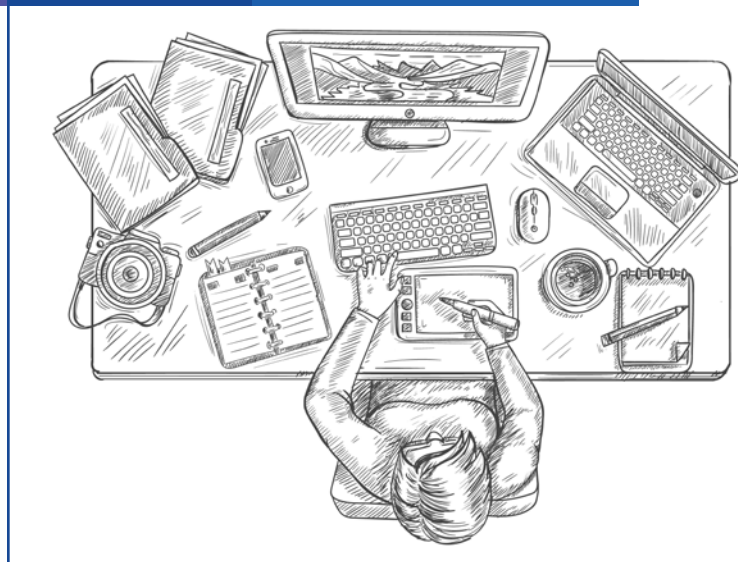

Wzór na sukces

Zwiększ atrakcyjność oferowanych przez Ciebie produktów i usług. Wykorzystaj do tego nowy design. Masz szansę skorzystać z kompleksowego wsparcia w zakresie wykorzystania procesów wzorniczych w celu lepszego dostosowania firmy do potrzeb i oczekiwań klientów.

„Wzornictwo w MŚP” – to instrument programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej. Szczegóły dotyczące tego konkursu zostaną opublikowane na początku 2024 r.

Wzornictwo w MŚP

Kto skorzysta

Mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwa, które prowadzą działalność gospodarczą na terenie Polski Wschodniej, tj. w województwach: lubelskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim lub mazowieckim z wyłączeniem regionu warszawskiego stołecznego.

Na co

- przeprowadzenie audytu oraz stworzenie strategii wzorniczej
- wykorzystanie procesu projektowania w przedsiębiorstwie do wprowadzania innowacji.

Wartość wsparcia

Możesz zdobyć nawet 3 mln zł. Wsparcie wyniesie do 85 proc. wartości projektu.

Złóż wnioszek od maja do lipca 2024 r.

Torba, która wyróżnia

W meblarstwie łączenie drewna i skóry zwykle oznacza wysoką jakość i prestiż. A gdyby tak tę zasadę przenieść na torby i plecaki? Próby podjęła się firma Kartolino.pl z Jedlińska pod Radomiem. Pomogły w tym Fundusze Europejskie.

Kartolino.pl od 2016 r. zajmuje się produkcją wyrobów z naturalnych materiałów, przede wszystkim z drewna i sklejki. W ofercie przedsiębiorstwa są m.in. meble na indywidualne zamówienie, meble wystawowe według projektów własnych i klientów oraz dekoracje ze sklejki, np. skrzynki prezentowe i ozdoby świąteczne.

Z drewna i skóry

Oryginalne torby pojawiły się w ofercie firmy w wyniku realizacji projektu „Rozwój firmy Kartolino.pl Magdalena Cichocka poprzez opracowanie nowego projektu wzorniczego, dzięki czemu zostanie wdrożony nowy produkt – EcoBags”. Firma otrzymała na ten cel dofinansowanie w wysokości ok. 300 tys. zł z poddziałania „Design dla przedsiębiorców” Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Pieniądze te firma z Jedlińska przeznaczyła na wykonanie projektów oraz prototypów wyjątkowych toreb. Wyzwaniem było niewątpliwie opracowanie ich konstrukcji, która jest wytrzymała, ale też atrakcyjna wizualnie.

– Szukaliśmy innowacyjnych rozwiązań i śledząc modę, stwierdziliśmy, że dobrze byłoby coś takiego zrobić – mówi Magdalena Cichocka, właścicielka firmy Kartolino.pl. Tak narodził się pomysł na coś, czego na polskim rynku dotąd nie było. Najpierw – na plecaki dla dzieci. Lekkie i pakowne wydawały się dla nich znakomitą propozycją. Jednak dzieci nie przyjęły pomysłu ze szczególnym entuzjazmem. Dlatego znacznie większą popularnością cieszą się wykonywane w tej samej technologii torby na skórzanym pasku. Dla kobiet i mężczyzn. Na laptop, książki i do codziennego użytku.

10

Wyjątkowe połączenie

Korpus torby jest wykonany z dwóch rodzajów sklejki. Pierwszą jest cienka i lekka sklejka sosnowa. Jest ona namaczana w wodzie o odpowiednio dobranej temperaturze, a następnie przez 24 godziny gięta na odpowiedniej formie. Po tym czasie uzyskiwany jest pożądaný kształt, a arkusz sklejki staje się dolną częścią torby. Boki są zrobione z dwóch grubszych fragmentów sklejki suchej i sztywnej. Górna część torby jest natomiast wykonana ze skóry naturalnej. Skórzane elementy mocowane są do korpusu za pomocą metalowych nitów. Dodatkową zaletą jest możliwość zamówienia ich w wybranym kolorze, a także wymiana po jakimś czasie. Torba ciemnobrązowa może stać się czarną albo nabrać znacznie jaśniejszego odcienia. Klient może też zamówić na torbie własny nadruk.

robimy ręcznie, łącznie z wyginaniem sklejki – podkreśla Magdalena Cichocka. – Do produkcji toreb wykorzystujemy wyłącznie materiały ekologiczne. Dotyczy to również klejów i lakieru, którym impregnowana jest sklejka. Dzięki temu jest ona odporna na niekorzystne warunki atmosferyczne, przede wszystkim wilgoć. A także na zarysowania i zabrudzenia – dodaje właścicielka firmy.

Torby EcoBags sprzedawane są wyłącznie przez stronę internetową producenta. Głównie za granicę, do krajów europejskich. – Cały czas myślimy o zwiększeniu sprzedaży, ale na razie musimy jeszcze to dopracować. Bardziej zależy nam na tym, żeby pozostać eko – mówi właścicielka firmy. Jednak

Ręczna robota

Tak indywidualne podejście do klienta jest możliwe w manufakturze, którą de facto jest Kartolino.pl. – Wszystko

nawet po zwiększeniu sprzedaży torby EcoBags pozostaną towarem niszowym i wyjątkowym. Bo trudno, by coś, co robione jest ręcznie, mogło zalać rynek.

Przyjazne fronty

Ostre krawędzie mebli mogą stanowić zagrożenie dla dzieci, osób starszych i z niepełnosprawnościami. Chociaż może się zdarzyć, że nawet ktoś młody i zdrowy nieumyślnie uderzy głową np. w otwarte drzwiczki szafki kuchennej.

Szczególnie nieprzyjazne w takiej sytuacji są narożniki płyt meblowych. Jeśli są ostre, można się o nie skaleczyć, rozciąć skórę. Są jednak sposoby, by obawiać się ich mniej. Nie jest przecież nigdzie napisane, że nie mogą być one zaokrąglone! Kontakt fizyczny z taką płytą jest mniej bolesny i ryzykowny. Oferuje je krakowska spółka Jati. Na wprowadzenie na rynek nowego produktu firma otrzymała ponad 250 tys. zł z poddziałania „Design dla przedsiębiorców” Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Bez kantów

Jati zajmuje się produkcją mebli, również na wymiar. Jej klientami są głównie hotele i restauracje, ale też klienci indywidualni. Ważną częścią działalności spółki są usługi dla stolarni polegające na przycinaniu i oklejaniu płyt meblowych. Tak przygotowane są gotowe do użycia przez producentów mebli. Oferta Jati jest

teraz szersza. – Postanowiliśmy stworzyć całkowicie nowy produkt: fronty akrylowe owalne – mówi Jacek Kaczor, prezes zarządu firmy Jati.

Front dla mebla jest tym, czym elewacja dla budynku – częścią przednią. W wypadku mebli ma formę płyty. Płyta akrylowa nie wymaga lakierowania, gdyż już na etapie produkcji uzyskuje specjalną grubą warstwę farby matowej lub na wysoki połysk. Fronty zazwyczaj mają kształt prostokątny. Jednak nie musi tak być. Ich krawędzie mogą być bowiem

zaokrąglone. – Zaletą frontów owalnych czy też okrągłych jest przede wszystkim bezpieczeństwo korzystania przez dzieci i osoby starsze – tłumaczy Jacek Kaczor.

Nowa oferta

Dofinansowanie projektu „Opracowanie nowego projektu wzorniczego w przedsiębiorstwie JATI sp. z o.o.” krakowska firma przeznaczyła na usługi doradcze i zakup specjalistycznej maszyny. Jest to półautomatyczna okleiniarka krzywoliniowa, dzięki której możliwe stało się oklejanie krawędzi frontów również wtedy, kiedy nie są one idealnymi prostokątami. – Fronty trafiają do klientów detalicznych, firm, stolarzy, którzy je u nas zamawiają. A następnie najczęściej można je zobaczyć w mieszkaniach, czyli

kuchniach i łazienkach – mówi prezes firmy Jati. Urządzenie może być również wykorzystywane przy obróbce blatów. Za jego pomocą okleja się zarówno zaoblone krawędzie, jak i narożniki płyt. W zależności od zapotrzebowania.

– Uczestniczyliśmy w innych projektach i to pokazało nam drogę, jak firma może się prężnie rozwijać – podkreśla Jacek Kaczor. Po wprowadzeniu do oferty nowego typu frontów meblowych

spółka Jati zrealizowała również projekt opracowania kolekcji mebli dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, na który także uzyskała wsparcie Funduszy Europejskich. Podstawowym elementem tych mebli są oczywiście zaoblone fronty akrylowe, które są produkowane dzięki zakupowi specjalistycznej maszyny w ramach poprzedniego projektu.

Za nami rok otwarcia

Rok 2023 był wyjątkowy. Przeprowadziliśmy pierwsze nabory w ramach nowych programów. A nasze spotkania zgromadziły rekordową liczbę uczestników.

W 2023 r. PARP ogłosiła **8 naborów** w ramach FENG. Największym zainteresowaniem cieszyły się konkursy do „**Ścieżki SMART**”. W pierwszym naborze, zakończonym w maju, pozytywną ocenę otrzymało **198 projektów** (na łączną kwotę dofinansowania **1,8 mld zł**). Drugi nabór, który zakończył się w listopadzie, wzbudził rekordowy odzew, gdyż przedsiębiorcy złożyli aż **2722 wnioski** na łączną kwotę ponad **23,6 mld zł!** W naborze tematycznym na rzecz dostępności do „Ścieżki SMART” (rozwiązania dla osób ze szczególnymi potrzebami) wpłynęły **163 wnioski** na łączną kwotę **843,2 mln zł**. Przedsiębiorcy bezpośrednio startowali jeszcze w konkursie „**Promocja marki innowacyjnych MŚP**”. Złożyli **231 wniosków** na łączną kwotę **92 mln zł**. Pozostałe konkursy dotyczyły wyboru operatorów, którzy będą wspierać firmy w różnych obszarach działalności.

Również **8 naborów** Agencja ogłosiła w programie FEPW. Jeden konkurs w działaniu „**Platformy startowe dla nowych pomysłów**” dotyczył finansowania ośrodków innowacji, które będą tworzyć warunki do rozwoju startupów (wybrano 4 projekty).

Drugi – wsparcia rozwoju działalności gospodarczej startupu. Firmy, które zakończyły proces inkubacji, złożyły **193 wnioski** na łączną kwotę **112,66 mln zł**. W konkursie „**Automatyzacja i robotyzacja w MŚP**” przedsiębiorcy złożyli **240 wniosków** na łączną kwotę dofinansowania **ponad 498 mln zł**. Przedsiębiorcy mieli też możliwość ubiegania się o dofinansowanie w konkursie „**Wzornictwo w MŚP**”.

„**Wsparcie firm w okresowych trudnościach**”, „**Akademii HR**” i „**GOZ – to się opłaca**” – te **3 nabory** w ramach FERS były skierowane do operatorów, którzy będą świadczyć usługi rozwojowe przedsiębiorcom.

Wraz z decyzją o uruchomieniu pierwszych naborów PARP zorganizowała cykl spotkań „**Rozwijaj się z Funduszami Europejskimi. Nowe programy dla przedsiębiorców**”. W 16 miastach w całej Polsce przedstawiciele firm poznawali warunki i możliwości udziału w projektach i konkursach realizowanych z Funduszy Europejskich na lata 2021-2027. W spotkaniach stacjonarnych wzięło udział 1,6 tys. osób, a ok. 3 tys. obejrzało je online.

PARP w roku 2023

19 naborów przeprowadzonych w ramach programów na lata 2021-2027.

68 spotkań dla przedsiębiorców, w których udział wzięło **24 798** potencjalnych wnioskodawców i beneficjentów.

9 konferencji własnych (m.in. Norway Grants Innovation Day, Gala Polski Produkt Przyszłości, Konferencja i Gala Pracodawca Jutra). We wszystkich udział wzięło prawie **5000 osób**.

10 wideokonferencji w ramach cyklu Idea Rozwoju Twojego Biznesu, z których skorzystało **ponad 5000 przedsiębiorców**.

Wzięliśmy udział w **407 wydarzeniach**, które zgromadziły blisko **120 000 odbiorców**.

Agencja udzieliła **87** patronatów wydarzeniom biznesowym na terenie kraju.

Na kanale YouTube/parpgovpl zamieściliśmy **173 materiały**. Łącznie filmy PARP uzyskały w 2023 r. **410 973 wyświetleń (wzrost o 12,7%)**. Przybyło **1360 nowych subskrybentów**.

Wydaliśmy **38 publikacji** elektronicznych i drukowanych. Ponadto ukazały się **3 magazyny „Twój Biznes”**.

Liderzy zielonej rewolucji

PARP wyróżniła 24 rozwiązania, które najlepiej przyczyniają się do transformacji przedsiębiorstw w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego.

Laureaci konkursu na najlepsze rozwiązania gospodarki obiegu zamkniętego

Celem konkursu była popularyzacja najlepszych koncepcji gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ). Musiały być one ukierunkowane na osiągnięcie efektów środowiskowych oraz korzyści ekonomicznych, społecznych i zarządczych. Uroczysta gala, podczas której PARP nagrodziła zwycięskie i wyróżnione projekty, odbyła się 21 listopada 2023 r. w Warszawie.

Laury dla dużych i małych

Mikołaj Różycki, prezes PARP, podziękował uczestnikom konkursu za realizację produktów i modeli biznesowych, które mogą stanowić dobry przykład dla innych przedsiębiorców. – Jednym z obszarów działalności PARP jest upowszechnianie tego typu rozwiązań po to, żeby inspirować polskich przedsiębiorców, pokazywać dobre praktyki. Rozwiązania, które nagrodziliśmy, są już wdrożone i funkcjonują od co najmniej 6 miesięcy. To oznacza, że przeszły rynkową weryfikację. Mamy w tym konkursie ponad

20 laureatów. Są wśród nich duże firmy, stanowiące część międzynarodowych korporacji. Ale są też małe polskie przedsiębiorstwa, które działają w różnych branżach. W nagrodzonych rozwiązaniach cieszy to, że spora część z nich koncentruje się nie tylko na minimalizacji zużycia surowców, ale także na ponownym użyciu produktów – powiedział Mikołaj Różycki.

Przedstawiciel firmy Bioelektro Group z Mikołajem Różyckim, prezesem PARP, oraz Pauliną Zadurą, dyrektorką Departamentu Analiz i Strategii

Konkurs był przeprowadzony w dwóch kategoriach – „Produkt wdrożony” (u uczestnika konkursu lub u jego klienta) oraz „Wdrożony model gospodarki o obiegu zamkniętym”. Łącznie wpłynęło 79 wniosków. Najciekawszym projektem konkursowym przyznano nagrody finansowe – dwie główne w wysokości 50 tys. zł. Po 20 tys. zł przypadło w udziale 22 wyróżnionym. Łączna pula nagród przekroczyła pół miliona złotych. Laureaci otrzymali także dyplomy oraz wsparcie w promocji produktu, m.in. w materiałach prasowych i informacyjnych PARP.

Prezentacje i inspiracje

Uroczystości wręczenia nagród towarzyszyły inspirujące wykłady. Prof. Marcin Napiórkowski z Zakładu Kultury Współczesnej Uniwersytetu Warszawskiego wygłosił prelekcję pt. „Uciec z błędnego koła. Narracyjne narzędzia do projektowania przyszłości”. Wyjaśnił w niej, jak opowiadać o przyszłości i czy język może przesądzić o tym, jaki kształt ona przybierze. Doświadczeniem i spostrzeżeniami podzielił się z uczestnikami wydarzenia Łukasz Sosnowski, prawnik i konsultant

ds. GOZ. Wygłosił wykład pt. „GOZ nie zwalnia – nowe przepisy o opakowaniach, modelach biznesowych i zrównoważonym stylu życia jako potwierdzenie cyrkularnego trendu”. Opowiedział w nim o tym, jak zmieniają się przepisy i jak wpłyną one w najbliższej przyszłości na naszą rzeczywistość.

Konkurs na najlepsze rozwiązania gospodarki o obiegu zamkniętym był realizowany dzięki wsparciu z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (Centrum analiz i pilotaży nowych instrumentów inno_LAB). Patronat nad konkursem objęło Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Wyniki konkursu

I nagroda w kategorii „Produkt wdrożony (u uczestnika konkursu lub u jego klienta)” – Bioelektro Group SA za rozwiązanie pn. „Wysokoefektywna technologia odzysku surowców i materiałów do wtórnego użycia z odpadów komunalnych”.

I nagroda w kategorii „Wdrożony model gospodarki o obiegu zamkniętym” – BASF Polska Sp. z o.o. za rozwiązanie pn. „Zamykanie obiegu tworzyw sztucznych w procesie recyklingu chemicznego – współpraca w całym łańcuchu wartości”.

W każdej kategorii przyznano po 11 wyróżnień.

[Pełna lista laureatów](#)

Odkrywanie trendów

17 badań branżowych – 17 spotkań na temat przyszłości sektorów analizowanych w projektach Branżowych Bilansów Kapitału Ludzkiego (BBKL) oraz dodatkowo spotkanie syntetyzujące wszystkie badania. W ten sposób poznaliśmy trendy i scenariusze przyszłości dla rynku pracy.

Webinaria dotyczące badań branżowych są dostępne na stronie PARP

Badania branżowe realizowane w ramach projektów BBKL i BBKL II były uzupełnieniem badań realizowanych od 2009 r. przez PARP w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim w ramach projektu Bilansu Kapitału Ludzkiego (BKL). Badania branżowe prowadzone przy współpracy z sektorowymi radami ds. kompetencji miały osiągnąć dwa główne cele. Po pierwsze, określić wyzwania (w horyzoncie 3-5 lat), przed jakimi stoi dana branża w wymiarze kompetencyjnym w związku ze zmianami społecznymi, gospodarczymi

i technologicznymi. Po drugie, wskazać kierunki rozwoju kadrowego danej branży i związanego z nim zapotrzebowania na kompetencje.

Megatrendy

W 2023 r. zakończyła się realizacja badań branżowych. Uzyskane wyniki oraz wnioski zaprezentowano i poddano pod dyskusję podczas spotkań branżowych (webinariów), w których jako prelegenci uczestniczyli przedstawiciele PARP, firm badawczych, przedsiębiorcy

18

i eksperci branżowi, w tym członkowie sektorowych rad ds. kompetencji. W webinarium uczestniczyło ok. 1350 osób ([zobacz webinarium](#)).

4 grudnia podczas spotkania, które zamknęło cykl webinarium pod nazwą **#Przyszłość rynku pracy – 17 odstów branżowych**, podsumowano wyniki badań branżowych BKL. Anna Szczucka z Centrum Analiz i Ewaluacji Polityk Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, współautorka jednej z prezentowanych ekspertyz syntetyzujących, omówiła dominujące trendy, które będą miały wpływ na branże w ciągu najbliższych lat. Wyszła od określenia czterech tzw. megatrendów, które mają kluczowe znaczenie dla branż. – Są to: **postęp technologiczny, zrównoważony rozwój, globalizacja i zmiany demograficzne**. One stanowią fundament zmian w całej gospodarce i bardzo silnie przekładają się na trendy międzybranżowe – podkreśla współautorka ekspertyzy.

Siła cyfryzacji

Oprócz megatrendów wytypowanych zostało również 8 kluczowych trendów międzybranżowych. – Tym o największej sile oddziaływania jest **cyfryzacja i big data**. To jest także trend, który zdaniem ekspertów będzie się rozwijał najbardziej dynamicznie – podkreśla Anna Szczucka.

Dwoma kolejnymi trendami o największej sile oddziaływania będą **automatyzacja i robotyzacja** oraz **zielona transformacja**. Pozostałe trendy będą wpływały na rzeczywistość raczej z mniejszą mocą. – Ich wzrosty są prawdopodobne, ale cechuje je wyższy poziom niepewności odnośnie do tego, jak tempo i adaptacja tych rozwiązań będzie się odbywała na rynku polskim –

tłumaczy Anna Szczucka. Mowa tu o następujących trendach:

- Modyfikacje działalności i modeli biznesowych firm w kierunku zrównoważonego rozwoju i CSR
- Tranzycja modeli biznesowych w kierunku koncentracji na potrzebach i doświadczeniach odbiorcy
- Projektowanie pozytywnych doświadczeń pracownika.

– Warto tutaj zwrócić uwagę na trend „zmiana modeli życia w kierunku odpowiedzialnej społecznie konsumpcji”. Jego siła jest co prawda średnia, ale dynamika relatywnie duża – zauważa Anna Szczucka. Za trend o najmniejszej sile oddziaływania badacze uznali „umiędzynarodowienie rynków”.

Kompetencje przyszłości

Kluczowy jest praktyczny wymiar uzyskanych rezultatów. Raporty dostarczają wiedzy użytecznej dla przedsiębiorców, pracowników i ekspertów. Ich istotną częścią jest szczegółowy bilans kompetencji przygotowany dla kluczowych stanowisk w danym sektorze. Jest to zestawienie

19

oceny kluczowych dla konkretnego stanowiska kompetencji, dokonanej przez pracodawców i pracowników. Powinno to pomóc w sformułowaniu rekomendacji dla instytucji kształcenia i podmiotów rynku pracy. Jak zauważa Anna Szczucka: – Często są to kompetencje specyficzne, związane ze stanowiskami występującymi w określonych branżach. Ale w ekspertyzie szukaliśmy też takich, które są wspólne dla analizowanych branż. Kompetencje przyszłości, czyli takich, które już są ważne i będą zyskiwać na znaczeniu.

W ten sposób wytypowano 6 kategorii kompetencji przyszłości o horyzontalnym znaczeniu. Są to:

- Komunikacja, relacje, współpraca
- Organizacja, zarządzanie, planowanie
- Kompetencje analityczne
- Kompetencje cyfrowe
- Rozwój, twórczość, innowacyjność
- Ochrona środowiska, zrównoważony rozwój.

– Jak wskazują analizy międzynarodowe, niedopasowanie kompetencyjne może być najpoważniejszym hamulcem zmiany, która będzie się dokonywała na rynkach pracy. Niedopasowanie kompetencyjne może być nawet silniejszym hamulcem niż deficyty finansowe czy konieczność ponoszenia nakładów finansowych przez firmy – zaznacza Anna Szczucka.

Warto w tym miejscu wskazać, że pierwszych pięć grup kompetencji jest zagrożonych największymi niedoborami. Do dotkniętych niedoborem należy dodać jeszcze grupę „wiedza regulacyjna i prawna”. Problem z większością tych kompetencji polega na tym, że ich wykształcenie wymaga czasu i wieloletnich nakładów. – Są one niewystarczająco obecne w programach kształcenia edukacji formalnej. A już na pewno bardzo rzadko są rozwijane w ramach edukacji nieformalnej – podkreśla Anna Szczucka.

Pełne omówienie analiz syntetyzujących wyniki badań branżowych znajdują się w dwóch ekspertyzach, które zostaną jeszcze w grudniu opublikowane na stronie PARP:

- „Trendy kształtujące polskie branże i kompetencje przyszłości”
- „Perspektywy rozwoju siedemnastu branż polskiej gospodarki”

PARP

Grupa PFR

801 332 202, 22 574 07 07

(koszt jak za połączenie lokalne)

info@parp.gov.pl

**LiveChat – kliknij w okienko
w prawym dolnym rogu [serwisu PARP](#)**

[Baza pytań i odpowiedzi](#)

[Dyżur eksperta](#)

Odwiedź najbliższy [Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich](#) lub [biuro PARP](#)

**www.feng.parp.gov.pl
www.feng.gov.pl**

**www.fepw.parp.gov.pl
www.fepw.gov.pl**

**www.fers.parp.gov.pl
www.rozwojspoleczny.gov.pl**